

Bulbophyllum Thouars 1822
[Bulb. M-Q, Giống 70-102]

Trên thế giới có 1500 giống, Việt Nam có khoảng 155 giống.

Ghi chú: Các giống đánh dấu (*) dưới đây đã được liệt kê vào [Phụ Lục II của Công ước CITES](#). Hiện tại, 97 giống tìm thấy tại Việt Nam nằm trong danh sách này.

70. *Bulbophyllum macraei** (Lindl.) Rchb. f. 1861

Đồng danh: *Bulbophyllum autumnale* (Fukuy.) S.S. Ying 1974; *Bulbophyllum boninense* Makino 1912; *Bulbophyllum macraei* var. *autumnale* (Fukuy.) S.S. Ying 1977; *Bulbophyllum uraiense* Hayata; *Cirrhopetalum walkerianum* Wight; *Cirrhopetalum tanegasimense* (Masam.) Masam.; *Cirrhopetalum macraei* Lindl.; *Phyllorchis macraei* (Lindl.) Kuntze; *Cirrhopetalum autumnale* Fukuyama; *Cirrhopetalum uraiense* (Hayata) Hayata; *Cirrhopetalum boninense* Makino; *Bulbophyllum tanegasimense* Masam; *Bulbophyllum makinoanum* (Schltr.) Masam; *Bulbophyllum tenegasimense* Masam; *Cirrhopetalum makinoanum* (Makino) Schltr.

Ảnh: L.Y. Th. Westra

Ảnh: L.Y. Th. Westra

Tên Việt: Cầu diệp Cao Bằng (HLVN).

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ mọc sát nhau, lá 1 chiếc. Chùm hoa cao 10-15 phân, hoa 3-4 chiếc dài 4 phân, nở vào mùa Hạ.

Nơi mọc: Cao Bằng, Hà Giang, Bắc Cạn.

Ảnh: L.Y. Th. Westra

71. *Bulbophyllum macranthum** Lindley 1844

Đồng danh: *Bulbophyllum cochinchinense* Gagn. 1950; *Bulbophyllum patens* Auct. no King ex Hkr. Gagn. 1951; *Sarcopodium purpureum* Rchb.f.; *Carparomorchis macracantha* (Lindl.) M.A.Clem & D.L.Jones; *Bulbophyllum purpureum* Naves; *Phyllorchis macrantha* (Lindl.) Kuntze; *Sarcopodium macranthum* (Lindl.) Lindl. & Paxt.

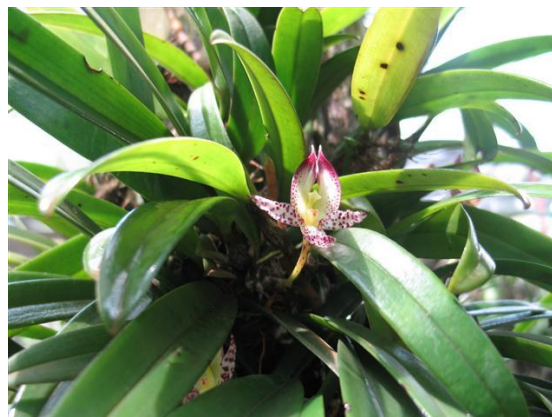
Ảnh: Phan Kế Lộc

Ảnh: Nguyễn Vũ Khôi

Ảnh: Nguyễn Minh Đức

Ảnh: Nguyễn Minh Đức

Tên Việt: Cầu hành hoa to (PHH), Lọng hoa lớn (TH).

Mô tả: Phong lan nhỏ, lá một chiếc. Hoa đơn độc, to 5 phân, cuống hoa dài 3-5 phân, thơm nở vào mùa Thu.

Nơi mọc: Tam Đảo, Vĩnh Phúc, Thừa Thiên - Huế, Phong Nha - Kẻ Bàng, Nha Trang, Tây Ninh, Phú Quốc.

72. *Bulbophyllum macrocoleum** Seidenf. 1979Ảnh: sky.zero.ad.jp/orchidẢnh: Orchidonline.com.au

Tên Việt: Cầu diệp Phan Rang (HLVN).

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ hình trái xoan, mọc xa nhau 3-6 phân. Lá 1 chiếc, chùm hoa dài 15-24 phân, hoa mọc sát nhau, to 5 ly, nở vào cuối Đông.

Nơi mọc: Ninh Thuận, Bình Thuận, Cà Ná, Phan Rang, Lâm Đồng, Đà Lạt.

73. *Bulbophyllum mastersianum** [Rolfe]J.J.Sm. 1890

Đồng danh: *Cirrhopetalum mastersianum* Rolfe 1890.

Ảnh: Asiatic Green

Tên Việt: Long cảnh (TH).

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ hình trái xoan vuông góc, cao 2-3 phân lá một chiếc. Chùm hoa cao 30 phân, hoa 6-10 chiếc mọc thành tán, dài 5 phân, nở vào mùa Xuân.

Nơi mọc: Đà Lạt.

Ảnh: Lê Trọng Châu

74. *Bulbophyllum minutissimum** F. Muell. 1878

Đồng danh: *Bulbophyllum moniliforme* Par & Rchb.f 1874; *Dendrobium minutissimum* F.Muell. 1866.

Ảnh: Lê Trọng Châu

Ảnh: Lê Trọng Châu

Tên Việt: Cầu diệp chuối (PHH), Lọng bảo lộc (TH).

Mô tả: Phong lan, một trong những giống rất nhỏ thuộc loài *Bulbophyllum*, củ tròn, to 4 ly, mọc sát nhau, lá dài 2 ly. Hoa đơn độc, to 3 ly, cuống hoa dài 2 phân, nở vào mùa Đông.

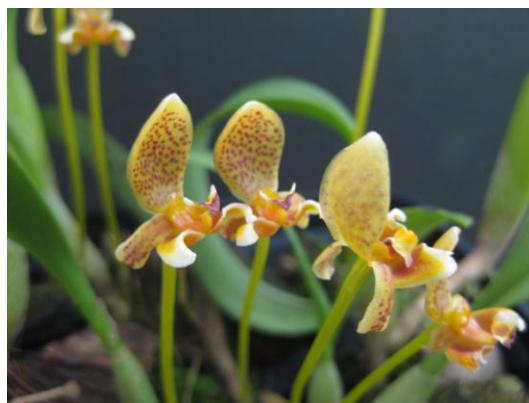
Nơi mọc: Bảo Lộc, Lâm Đồng.

Ghi chú: Theo ISOPE, cây *Bulb. moniliforme* hoa rất giống với cây *Bulb. minutissimum*, nhưng cây *Bulb. moniliforme* rụng lá khi ra hoa, trái lại cây *Bulb. minutissimum* vẫn còn lá khi ra hoa.

75. *Bulbophyllum monanthum** (Kuntze) J.J.Sm.

Đồng danh: *Bulbophyllum tiagii* A.S.Chauhan; *Bulbophyllum uniflorum* Griff.; *Phyllorchis monantha* Kuntze.; *Bulbophyllum devangiriense* N.P.Balakr.; *Bulbophyllum pteroglossum* Schltr.; *Sarcopodium uniflorum* (Griff.) Lindl.

Chưa tìm thấy tư liệu nào nói về cây lan này mọc ở VN ngoại trừ trong [Index of CITES species in Viet Nam](#).

Ảnh: darkstarorchids.com.au

76. *Bulbophyllum moniliforme** C.S.P.Parish & Rchb.f.

Đồng danh: *Phyllorchis moniliformis* (C.S.P.Parish & Rchb.f.) Kuntze.

Ảnh: orchidspecies.com

Chưa tìm thấy tư liệu nào nói về cây lan này mọc ở VN ngoại trừ trong [Index of CITES species in Viet Nam](#).

77. *Bulbophyllum morphologorum** Kraenzl. 1908

Đồng danh: *Bulbophyllum dixonii* Rolfe 1908.

Ảnh: Nguyễn Minh Đức

Ảnh: Lê Trọng Châu

Ảnh: Huỳnh Hậu

Tên Việt: Cầu hành (PHH), Long chùm cong (TH).

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ hình trái lê, một lá. Chùm hoa dài 20-25 phân, hoa to 2.5 phân, mọc sát nhau, nở vào cuối Thu.

Nơi mọc: Bà Rịa - Vũng Tàu, Đồng Nai.

78. *Bulbophyllum muscicola** Rchb.f., 1872

Đồng danh: *Cirrhopetalum wallichii* Lindl.; *Bulbophyllum hookeri* (Duthie) J.J.Sm.

Ảnh: Leonid Averyanov

Ảnh: Leonid Averyanov

Mô tả: Phong lan nhỏ, lá một chiếc đầu nhọn, hoa 3-10 chiếc, to 1.5 phân, nở vào mùa Thu.

Nơi mọc: L. Averyanov, Phan Kế Lộc và Nguyễn Tiến Vinh tìm thấy tại Xuân Sơn, Phú Thọ, ngày 16-2-2009.

79. *Bulbophyllum nematocaulon** Ridl., 1924

Đồng danh: *Bulbophyllum johannis-winkleri* J.J.Sm. 1927; *Bulbophyllum oreas* Ridl. 1924.

Ảnh: Leonid Averyanov

Ảnh: orchid.unibas.ch

Mô Tả: Phong lan nhỏ, củ mọc xa nhau, lá một chiếc. Hoa to 1.5 phân nở vào mùa Hạ-Thu.

Nơi mọc: Quán Bạ, Hà Giang.

80. *Bulbophyllum ngoclinensis** Aver. 1997

Tên Việt: Cặp diệp Ngọc Lĩnh (HLVN).

Mô tả: Phong lan nhỏ.

Nơi mọc: Leonid Averyanov tìm thấy ở núi Ngọc Lĩnh, Kon Tum.

Ảnh: Leonid Averyanov

81. *Bulbophyllum nigrescens** Rolfe 1910

Đồng danh: *Bulbophyllum anguste-ellipticum* Seidenf.

Ảnh: Hà Khắc Hiểu

Ảnh: Hà Khắc Hiểu

Tên Việt: Cầu diệp đen (PHH), Long đen (TH).

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ tròn to 2 phân, lá 1 chiếc. Chùm hoa dài 30-50 phân, hoa 15-20 chiếc, to 1 phân, nở vào mùa Xuân.

Nơi mọc: Đà Lạt, Lâm Đồng, Điện Biên, Sơn La.

82. *Bulbophyllum nigripetalum** Rolfe.

Ảnh: Lê Trọng Châu

Ảnh: Lê Trọng Châu

Tên Việt: Tiểu hắc lan (HLVN).

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ tròn mọc sát nhau. Lá 1 chiếc, chùm hoa cao tới 50 phân, hoa 20-30 chiếc, to 2 phân, nở vào mùa Xuân.

Nơi mọc: Lâm Đồng, Sơn La, Hòa Bình.

83. *Bulbophyllum nipondhii** Seidenf. 1985

Ảnh: Orchidfoto.com

Ảnh: Orchidfoto.com

Tên Việt: Cầu diệp Việt bắc (HLVN).

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ hình trái lê. Lá một chiếc. Chùm hoa cao 10-15 phân, hoa 5-10 chiếc ngang, to 5 ly, dài 2 phân, nở vào mùa Thu.

Nơi mọc: Leonid Aveyanov tìm thấy tại Bắc Việt vào năm 1999 (không nói rõ địa điểm).

84. *Bulbophyllum odoratissimum** [J.E.Sm.] Lindley 1828

Đồng danh: *Bulbophyllum congestum* Rolfe 1912; *Bulbophyllum hyacinthiodorum* W.W.Sm.1921; *Bulbophyllum odoratissimum* var. *racemosum* N.P.Balacr. 1978; *Stelis caudata* D.Don; *Stelis odoratissima* J.E.Sm.; *Tribrachia odoratissima* (J.E.Sm.) Lindl.; *Phyllorchis odoratissima* (J.E.Sm.) Kuntze; *Bulbophyllum hyacinthiodorum* W.W.Sm.

Ảnh: Nông Văn Duy

Ảnh: Nguyễn Vũ Khôi

Ảnh: Nguyễn Minh Đức

Ảnh: Nguyễn Minh Đức

Tên Việt: Lọng thơm (TH).

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ cao 2 phân, mọc cách xa nhau 4-5 phân. Lá 1 chiếc, chùm hoa cao 7-10 phân, hoa mọc sát nhau dài 7 ly, nở vào mùa Xuân và mùa Hạ. Hơi có mùi thơm.

Nơi mọc: Khắp Bắc, Trung, Nam và Phú Quốc.

Ảnh: Nguyễn Minh Đức

85. *Bulbophyllum orectopetalum** Garay, Hamer & Siegerist 1992

Ảnh: orchidonline.com.au

Ảnh: Bloggang

Tên Việt: Cầu diệp Tây Nguyên (HLVN).

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ hình trái lê. Lá 1 chiếc. Hoa đơn độc, cuống dài 3 phân, hoa to 3.5 phân, nở vào mùa Xuân.

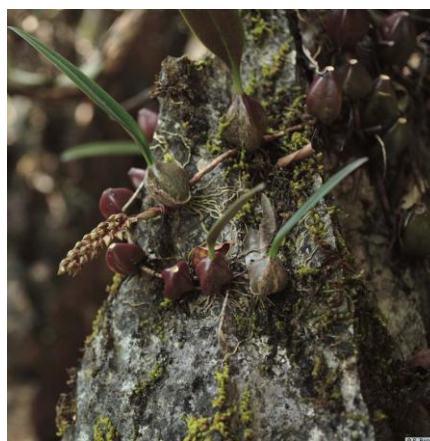
Nơi mọc: Leonid Averyanov tìm thấy tại Tây Nguyên.

Bulbophyllum oreogenes - xin xem *Bulbophyllum retusiusculum*.

86. *Bulbophyllum orientale** Seidenf. 1979

Ảnh: A. Schuiteman

Ảnh: P. Bonnet

Tên Việt: Cầu diệp Á châu (HLVN).

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ hình trái xoan vuông góc mọc xa nhau. Lá 1 chiếc cứng và dài 20 phân. Chùm hoa dài từ 5 đến 13 phân, hoa mọc sát nhau, to 1 phân, nở vào mùa Hạ.

Nơi mọc: Tây Nguyên.

87. *Bulbophyllum paraemarginatum* Aver. 2007

Ảnh: Leonid Averyanov

Ảnh: Leonid Averyanov

Mô tả: Phong lan nhỏ, mọc chung với rong rêu, củ dài 2.5 phân, lá một chiếc, cứng và dài 3-6 phân, rộng 1-1.5 phân. Cuống ngắn, mọc từ đáy củ. Hoa 1-2 chiếc, dài 4.5-5.5 phân, nở vào tháng 11-12.

Nơi mọc: Sìn Hồ, Lai Châu. Nguyễn tiến Hiệp, Leonid Averyanov và Phan Kế Lộc tìm thấy vào tháng 11-2006.

Ghi chú: Cây lan này khác với cây *Bulb. putidum* về cấu trúc của bộ phận sinh sản và nhị màu vàng.

88. *Bulbophyllum parviflorum** C.S.P.Parish & Rehb.f. 1874

Đồng danh: *Bulbophyllum thomsoni* Hook. f. 1889; *Phyllorchis parviflora* [Parish & Reich.f] Kuntze 1891; *Phyllorchis thomsonii* (Hook.f.) Kuntze.

Ảnh: Nguyễn Minh Đức

Ảnh: Nguyễn Minh Đức

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ tròn và ngắn, lá 1 chiếc. Chùm hoa dài 15-18 phân, hoa to 4-5 ly, 15-25 chiếc, mọc thưa, nở vào mùa Thu.

Nơi mọc: Biên giới Việt Nam-Trung Hoa.

89. *Bulbophyllum pauciflorum* Ames, Philipp. J. Sci., 1912

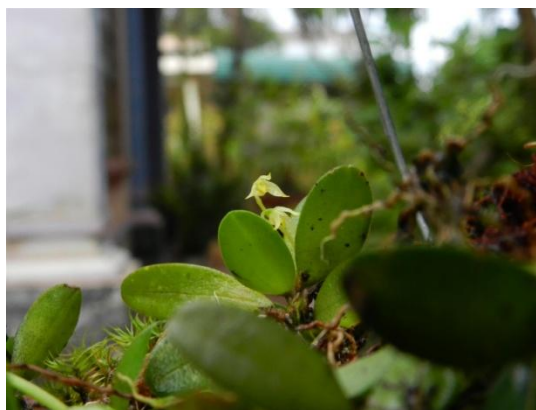
Đồng danh: *Bulbophyllum crassiusculifolium* Averyanov 1997; *Bulbophyllum rivanum* Fukuy. 1935.

Ảnh: Ravan Schneider

Ảnh: orchidspecies.com

Ảnh: Nguyễn Văn Cảnh

Tên Việt: Chưa có.

Mô Tả: Phong lan, không củ, thân rất ngắn, lá mọc cách nhau 2-3 mm, rộng 1,5-2 cm, dài 3-4 cm, dày, mỏng nước. Hoa 1-2 chiếc màu trắng trong, kích cỡ 0.5-1 cm, cần hoa cao 3-5 cm, nở vào tháng 5-7. Mọc bám trên thân cây đầy rêu, tại độ cao 1000 m trở lên.

Nơi mọc: Nguyễn Văn Cảnh đã tìm thấy trên dãy Chư Yang Sin và các dãy núi cao của tỉnh Lâm Đồng.

Ảnh chụp ngày 19-7-2013.

90. *Bulbophyllum pecten-veneris** (Gagnep.) Seidenf. 1974

Đồng danh: *Bulbophyllum tingabarinum* Garay, Hamer & Siegerist 1994; *Cirrhopetalum miniatum* Rolfe; *Cirrhopetalum pecten-veneris* Gagnep.

Ảnh: Lê Trọng Châu

Ảnh: Nguyễn Ánh Xuân

Tên Việt: Chưa có.

Mô tả: Phong lan nhỏ, lá một chiếc. Chùm hoa dài 10-12 phân, hoa 4-9 chiếc, dài 3.5-4.5 phân, nở vào mùa Xuân.

Nơi mọc: Lai Châu, Cao Bằng, Quảng Ninh, Tây Nguyên, Lâm Đồng.

Ảnh: Leonid Averyanov

91. *Bulbophyllum pectinatum** Finet 1897

Ảnh: Chu Xuân Cảnh

Ảnh: Phan Kế Lộc

Ảnh: Phan Kế Lộc

Ảnh: Phan Kế Lộc

Tên Việt: Chưa có.

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ hình trái lê, lá 1 chiếc. Cuống hoa dài 6 phân, hoa đơn to 5 phân, nở vào cuối Xuân và mùa Hạ.

Nơi mọc: Hà Giang, Tuyên Quang, Lào Cai.

Ghi chú: Biến dạng màu đỏ do Nguyễn Tiến Hiệp, Leonid Averyanov và Phan Kế Lộc thấy tại vườn lan Hùng Vân thuộc Sa Pa, Lào Cai vào tháng 4, năm 2008.

92. *Bulbophyllum penicillium** Parish & Rchb. f. 1874

Đồng danh: *Bulbophyllum inopinatum* W.W. Sm. 1915; *Phyllorchis penicillium* (Parish & Rchb. f.) Kuntze 1891.

Ảnh: Phan Kế Lộc

Ảnh: Phan Kế Lộc

Tên Việt: Chưa có.

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ hình trái xoan, lá 1 chiếc. Chùm hoa cao 225-230 phân, hoa dài 1 phân, 10-15 chiếc, mọc sát cành nở vào mùa Thu.

Nơi mọc: Averyanov, Phan Kế Lộc, Nguyễn Tiến Vinh tìm thấy tại Bắc Giang vào tháng 3-2005.

93. *Bulbophyllum picturatum** [Lodd.] Rchb.f 1861

Đồng danh: *Bulbophyllum eberhardtii* [Gagnep.] Seidenfadden 1992; *Bulbophyllum eberhardtii* [Gagnep] Pham-Hoang 1972; *Phyllorchis picturata* (Lodd.) Kuntze; *Cirrhopetalum eberhardtii* Gagnep.; *Cirrhopetalum picturatum* Lodd.

Ảnh: fotorquidea.blogspot.com

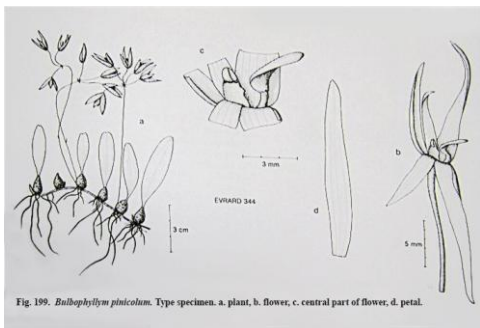
Ảnh: orchids.it

Tên Việt: Long Diêm (PHH).

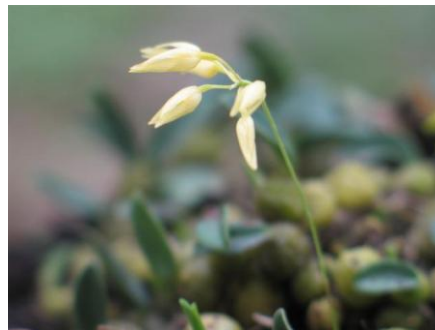
Mô tả: Phong lan nhỏ, củ hình trái lê, lá 1 chiếc. Chùm hoa dài 12-25 phân, hoa 5-10 chiếc, dài 3-5 phân, nở vào mùa Xuân.

Nơi mọc: Hà Sơn Bình, Kon Tum, Gia Lai, Đà Lạt.

94. *Bulbophyllum pinicolum** Gagnep. 1930

Hình vẽ: Evrard

Ảnh: Nguyễn Minh Đức

Ảnh: Nguyễn Minh Đức

Ảnh: Malcom Perry

Tên Việt: Cầu diệp trên thông (PHH), Lọng trắng nhỏ (TH).

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ hình trái xoan, cao 1-2 phân, lá 1 chiếc. Chùm hoa dài 10-12 phân, hoa 5-6 chiếc, dài 1.5-1.8 phân.

Nơi mọc: Lâm Đồng.

Ghi chú: Không phải là đặc hữu của Việt Nam vì Cam Pu Chia cũng có.

Ảnh: Malcom Perry

Bulbophyllum poilanei Gagnep. 1930 - xin xem ***Bulbophyllum repens*** Griff. 1851.

95. ***Bulbophyllum polliculosum**** Seidenf.

Đồng danh: *Cirrhopetalum polliculosum* (Seidenf.) Garay, Hamer & Siegerist.

Ảnh: Leonid Averyanov

Ảnh: finchfocus.com

Tên Việt: Chưa có.

Mô tả: Phong lan nhỏ.

Nơi mọc: L. Averyanov, Phạm Văn Thảo, Nguyễn Tiến Vinh tìm thấy tại Đắc Nông, Đắk Lắk vào tháng 11-2005.

96. *Bulbophyllum protractum** Hook.f. 1890

Đồng danh: *Phyllorchis protracta* (Hook.f.) Kuntze 1891.

Ảnh: beorchids.com

Ảnh: botanickateplice.cz

Tên Việt: Chưa có.

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ 1 lá. Cuống hoa cao 2 phân, hoa 3-5 chiếc, to 6 ly, nở vào mùa Xuân-Hạ.

Nơi mọc: Phan Rang, Phan Thiết, Bảo Lộc.

97. *Bulbophyllum psittacoglossum** Rchb. f. 1863

Đồng danh: *Bulbophyllum affinoides* Guillaumin 1958; *Sarcopodium psittacoglossum* (Rchb.f.) Rchb.f., *Phyllorchis psittacoglossa* (Rchb.f.) Kuntze.

Ảnh: Lê Trọng Châu

Ảnh: Lê Trọng Châu

Tên Việt: Chưa có.

Mô Tả: Phong lan nhỏ, củ hình quả trám, mọc sát với nhau, lá 1 chiếc. Hoa đơn độc, to 2.5 phân, cuống dài 5 phân, nở vào cuối Xuân, đầu Hạ.

Nơi Mọc: Lâm Đồng, Đà Lạt.

98. *Bulbophyllum psychoon** Rchb. f. 1878

Đồng danh: *Phyllorchis psychoon* (Rchb.f.) Kuntze 1891.

Ảnh: orchidspecies.com

Ảnh: Phan Kế Lộc

Tên Việt: Chưa có.

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ hình trái lê, lá 1 chiếc. Hoa mọc từ củ mới và cũ, cuống hoa nhỏ dài 7 phân. Hoa 3-4 chiếc, to 9 phân nở vào mùa Xuân và Hạ, mùi hôi nồng.

Nơi mọc: Bảo Lộc, Lâm Đồng.

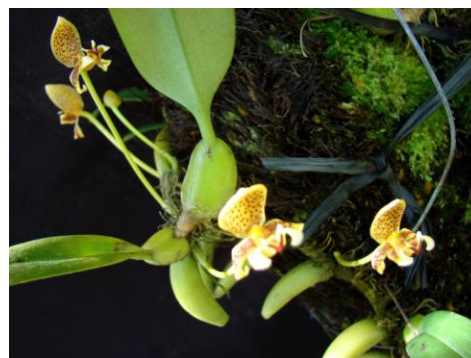
Ảnh: Phan Kế Lộc

99. *Bulbophyllum pteroglossum* Schltr. 1919

Đồng danh: *Bulbophyllum devangiriense* Balak 1970; *Bulbophyllum monanthum* J.J. Sm. 1912; *Bulbophyllum tiagii* A.S.Chauhan 1984.

Ảnh: Nguyễn Minh Đức

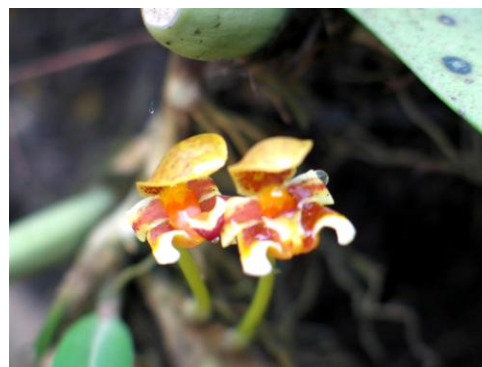

Ảnh: Nguyễn Minh Đức

Tên Việt: Cầu hành Devangiri (PHH) Lọng hoa thồng (TH).

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ hình trái xoan, lá 1 chiếc. Cuống hoa dài 8-10 phân, hoa một chiếc to 1.5-2 phân.

Nơi mọc: Gia Lai, Chu Pao, Kon Tum.

Ảnh: Nông Văn Duy

100. *Bulbophyllum pumilio** Parish & Rchb. f. 1874

Đồng danh: *Cirrhopetalum pumilio* Par. & Rchb.f. 1874; *Cirrhopetalum pumilio* Par. & Rchb.f. ex B.D.Jackson 1895; *Phyllorchis pumilio* (C.S.P.Parish & Rchb.f.) Kuntze 1891.

Ảnh: idao.plantnet-project.org

Ảnh: idao.plantnet-project.org

Tên Việt: Lọng lùn (TH).

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ hình trái lê, lá 1 chiếc. Chùm hoa cao 10 phân, hoa 2-4 chiếc, dài 1.5 phân.

Nơi mọc: Lâm Đồng, Đà Lạt.

***Bulbophyllum purpureifolium* Aver.1997 - xin xem *Bulbophyllum longibrachiatum* Z.H.Tsi 1981.**

101. *Bulbophyllum putidum** [Teijsm. & Binn.]J.J.Sm. 1912

Đồng danh: *Bulbophyllum fascinator* [Rolfe]Rolfe 1908; *Cirrhopetalum fascinator* Rolfe 1908; *Cirrhopetalum putidum* Teijsm. & Binn. 1862.

Ảnh: Nguyễn Ánh Xuân

Ảnh: Nguyễn Ánh Xuân

Ảnh: Nguyễn Lê Giang

Ảnh: Nông Văn Duy

Tên Việt: Xích thử (PHH), Lọng chuột (TH).

Mô tả: Phong lan nhỏ, củ hình trái xoan, mọc các xa nhau 2-3 phân, lá 1 chiếc. Hoa đơn, dài 15-20 phân, cuống hoa cao 14 phân, nở vào mùa Hạ và mùa Thu.

Nơi mọc: Đắc Lắc, Lâm Đồng.

Ảnh: Leonid Averyanov

102. *Bulbophyllum putii** Seidenf., 1979

Ảnh: Leonid Averyanov

Ảnh: Leonid Averyanov

Mô tả: Phong lan nhỏ, lá một chiếc, chùm hoa dài 4-13 phân, hoa mọc chi chít, to 1 phân, nở vào cuối Xuân, đầu Hạ.

Nơi mọc: Leonid Averyanov và Chu Xuân Cảnh tìm thấy tại núi Lục Phù, Móng Cáy, Quảng Ninh ngày 24-12-2009. Trước kia cây này được coi như là đặc hữu của Thái Lan.

BÙI XUÂN ĐĂNG